

สังคมศึกษา บทที่ 3 สังคมไทย

1. ความหมาย

สังคมไทย หมายถึง สังคมของชุมชนชาวไทยหรือประเทศไทย อันเป็นสังคมที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนไทย มีเชื้อสายและสัญชาติไทย

2. ลักษณะของสังคมไทย

- เป็นสังคมที่มีโครงสร้างแบบหลวมๆ คือ ไม่ค่อยมีระเบียบวินัย มีการผ่อนปรนและไม่เป็นทางการ
- ส่วนมากเป็นสังคมเกษตร และอาศัยอยู่ในชนบท
- เป็นสังคมชาวพุทธ และยึดมั่นในพระมหากษัตริย์
- เป็นสังคมอุปถัมภ์ (ระบบเจ้าขุนมูลนาย)
- คนมีการศึกษาค่อนข้างต่ำ
- เป็นสังคมที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์

3. องค์ประกอบ

องค์ประกอบของสังคมไทย ประกอบด้วยส่วนใหญ่ว่า 2 ส่วน คือ สังคมชนบทและสังคมเมือง

สังคมชนบท หมายถึง เขตนอกเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ๆ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พึ่งพาธรรมชาติ ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ มีระบบความสัมพันธ์แบบปฐมนิคม

สังคมเมือง หมายถึง เขตชุมชนที่มีคนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นศูนย์กลางความเจริญต่างๆ มีอาชีพที่หลากหลาย มีระบบความสัมพันธ์แบบทุนนิยม มุ่งผลประโยชน์ตอบแทนในการติดต่อกัน

สภาพ	สังคมชนบท	สังคมเมือง
1. ลักษณะครอบครัว	ครอบครัวชาย	ครอบครัวเดี่ยว
2. อาชีพ	เกษตรกรรม	หลากหลาย เช่น อุตสาหกรรม การค้า บริการ ราชการ ฯลฯ
3. ระบบความสัมพันธ์	อุปนัย ไม่เป็นทางการ	รูปนัย เป็นทางการ
4. ขนาดชุมชน	เล็ก ๆ ง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ	ใหญ่ ซับซ้อน
5. ความหนาแน่นของประชากร	เบาบาง แยกเป็นกลุ่มเล็กๆ	หนาแน่น เป็นชุมชนใหญ่
6. ความแตกต่างและความเหมือนของประชากร	มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือ เหมือนกันทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม	มีความหลากหลายแตกต่างกันมากทางอาชีพ ฐานะเศรษฐกิจ เชื้อชาติ และวัฒนธรรม
7. ความแตกต่างของชั้นทางสังคมและเศรษฐกิจ	ไม่แตกต่างกันมาก รายได้ต่ำ ค่าครองชีพต่ำ	แตกต่างกันมาก
8. เศรษฐกิจ	จารีต	รายได้สูง ค่าครองชีพสูง
9. การเมือง	ยึดมั่นในค่านิยม วัฒนธรรม อยู่	กฎหมาย
10. ชีวิตความเป็นอยู่	อย่างเรียบง่าย	คล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตก
11. การเคลื่อนที่ของคน	เคลื่อนย้ายภายในน้อย	ชีวิตสับสนซับซ้อน
12. สิ่งแวดล้อม	ธรรมชาติ	เคลื่อนย้ายภายในมาก
		ป่าคอนกรีต

4. การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบความสัมพันธ์ของคนที่เกิดขึ้นในระบบสังคมซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงเป็นผลให้โครงสร้างและหน้าที่ของสถาบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งของหรือแนวความคิด ความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมา

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทยปัจจุบัน ครอบครัวมีขนาดเล็กลง ความสัมพันธ์เป็นแบบทศนิยม ผู้หญิงมีสิทธิมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงาน มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กมากขึ้น หันมาใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น

5. ปัญหาสังคม

ปัญหาสังคม เป็นปัญหาที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่
สาเหตุของปัญหาสังคม

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
2. ความไม่เป็นระเบียบในสังคม พฤติกรรมเบี่ยงเบน

ปัญหาของสังคมไทย

- ความยากจน
- สิ่งเสพติด
- อาชญากรรม
- เด็ก สตรี คนชรา
- การทุจริตและผู้มีอิทธิพล
- สิ่งแวดล้อม
- โรค

ข้อสอบสังคมบทที่ 3

1.(มข 47) คำกล่าวที่ว่า “สังคมไทยมีโครงสร้างหลวม” หมายถึงอะไร

1. คนไทยรักสนุก
2. คนไทยมีความสัมพันธ์กันแบบไม่เป็นทางการ
3. คนไทยไม่ค่อยมีความจริงจังในการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
4. คนไทยไม่ค่อยปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่มีอยู่อย่างเคร่งครัดนัก

2.(มข 48) ความแตกต่างทางสังคมที่สำคัญระหว่างชุมชนชนบทและชุมชนเมือง คืออะไร

1. ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ภาษา
2. การคมนาคม จำนวนประชากร การแต่งกาย
3. ลักษณะการติดต่อสัมพันธ์ ความแตกต่างหลากหลายของกลุ่มคน
4. ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย ความหนาแน่นของประชากร ภาษา

3.(มข 50) ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. พนักงานของบริษัทได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ประจำปี
2. การโยกย้ายข้าราชการตำรวจเพื่อรับตำแหน่งสูงขึ้นและสลับหน้าที่ประจำปี

3. แบบแผนการปฏิบัติของสมาชิกในสังคมไม่เหมือนเดิม

4. เพื่อนๆ ที่เรียนจบชั้นมัธยมเดียวกันเติบโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้น เมื่อเวลาผ่านไป

4.(มข 42) ข้อใดเป็นผลที่เกิดจากการปรับปรุงวิถีที่มนุษย์ประพฤติปฏิบัติต่อกันตามความต้องการของคนในสังคมนั้น ๆ

1. ปัญหาสังคม

2. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

3. ค่านิยมทางสังคม

4. แนวโน้มทางสังคม

5.(มข 43) ทิศทางการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยคือข้อใด

1. อัตราการเกิดของประชากรอยู่ในระดับคงที่

2. คนไทยนิยมธรรมชาติของชนบทมากขึ้น

3. ความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบทจะลดลง

4. ครอบครัวจะมีขนาดเล็กลง เพราะภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

6.(มข 45) แนวโน้มสังคมไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร

1. วิถีของคนไทยเปลี่ยนเป็นแบบสังคมเมืองมากขึ้น

2. วิถีของคนไทยเปลี่ยนเป็นแบบสังคมชนบทมากขึ้น เพราะเศรษฐกิจตกต่ำ

3. จำนวนประชากรในเขตเมืองลดลง เพราะการคมนาคมสะดวกรวดเร็วขึ้น

4. จำนวนประชากรในเขตเมืองและในเขตชนบทมีจำนวนใกล้เคียงกัน

7.(มข 45) ข้อใดคือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1.สตรีไทยมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น

2. ความรู้ในการดูแลสุขภาพของคนไทย จากภูมิปัญญาพื้นบ้านได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงสาธารณสุขมากขึ้น

3. วัยรุ่นนิยมสื่อสารกันด้วยโทรศัพท์เคลื่อนที่มากขึ้น

4. ความเชื่อเรื่องบาป – บุญ ในชุมชนเมืองลดน้อยลง

8.(มข 47) ภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่เรียกว่า เป็นปัญหาสังคมคือข้อใด

1. มีสภาพเป็นปัญหาที่รัฐควรเข้าไปแก้ไข
2. มีสภาพเป็นปัญหาที่ทำให้ปัจเจกเดือดร้อน
3. มีสภาพเป็นปัญหาในสายตาของนักวิชาการ
4. มีสภาพเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่

9.(มข 45) ข้อใดบ่งชี้ว่าเป็นปัญหาสังคม

1. สถานการณ์ใดก็ตามที่ทำให้คนส่วนใหญ่เดือดร้อนและเห็นว่าควรแก้ไขร่วมกัน
2. สถานการณ์ใดก็ตามที่ทำให้คนส่วนใหญ่เดือดร้อนและเห็นว่ารัฐบาลควรแก้ไข
3. สถานการณ์ใดก็ตามที่ทำให้คนส่วนใหญ่เดือดร้อนและเห็นว่าปัญหาชนควรเข้าไปแก้ไข
4. สถานการณ์ใดก็ตามที่ทำให้คนส่วนใหญ่เดือดร้อนและเห็นว่าควรนำเสนอผ่านสื่อให้คนรับรู้อย่างกว้างขวาง

10.(มข 49) ข้อความใดแสดงถึงปัญหาสังคม

1. การที่พี่น้องแต่งงานกันเอง
2. ภาวะโลกร้อนทำให้สภาวะแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป
3. พฤติกรรมของสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมส่งผลกระทบต่อบรรทัดฐานเฉพาะ
4. การดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคมไม่เป็นปกติและจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยด่วน

11.(มข 50) ข้อความใดที่สะท้อนถึงความหมายของ “ปัญหาสังคม” ได้ดีที่สุด

1. การดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคมไม่เป็นปกติและจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยด่วน
2. การเปลี่ยนแปลงวิถีการเพาะปลูกของผู้คนในชนบท
3. การตัดต้นไม้ทำลายป่าทำให้เกิดน้ำท่วมตามจังหวัดต่างๆ มากขึ้นกว่าอดีต
4. พฤติกรรมของสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมส่งผลกระทบต่อบรรทัดฐานเฉพาะอย่าง

12.(มข 44) ข้อใดถูกต้องที่สุด

1. ปัญหาการติดสิ่งเสพติดเป็นเรื่องบุคคล ไม่ใช่ปัญหาสังคม
2. สามีภรรยาทะเลาะกันเป็นปัญหาสังคมที่เกิดจากการขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดี
3. ปัญหาอาชญากรรมเกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนและภาวะไร้ระเบียบในสังคม
4. ปัญหาการจราจรเป็นผลจากการที่คนในสังคมไม่เข้าใจการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ

13.(มข 46) ข้อใดสะท้อนสภาพปัญหาสังคมไทยปัจจุบัน

1. การเพิ่มขึ้นของประชากรไม่ว่ามาจากอัตราการเกิดหรือการอพยพย้ายถิ่นต่างก็สร้างปัญหาสังคม
2. การเพิ่มขึ้นของจำนวนรถยนต์เป็นอย่างมากเป็นสาเหตุของปัญหาสังคมไทย
3. การที่วัยรุ่นจำนวนหนึ่งรวมตัวกันขับจี้รถมอเตอร์ไซด์และรถยนต์ด้วยความเร็วสูงตามถนน ยามวิกาลเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสังคมและผิดกฎหมาย
4. ถูกทุกข้อ

14.(มข 48) อะไรเป็นสาเหตุพื้นฐานของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกรณีความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ความแตกต่างในอุดมการณ์การดำเนินชีวิต
2. ความแตกต่างทางเศรษฐกิจและความไม่เท่าเทียมทางรายได้
3. ความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม
4. ความแตกต่างทางการศึกษาและอาชีพ